

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **V. L. N.**, zastoupen Mgr. Hynkem Švarcem, advokátem se sídlem Kolbenova 609/38, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2018, č. j. OAM-277/ZA-ZA11-HA08-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 12. 12. 2019, č. j. 45 Az 18/2018 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 27. 3. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že v České republice žije od roku 1992. Povolení k pobytu mu nicméně bylo zrušeno, neboť byl rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 25. 3. 2013, sp. zn. 1 T 19/2013 (ve spojení s rozhodnutím odvolacího soudu ze dne 21. 5. 2013, sp. zn. 10 To 178/2013) odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 48 měsíců za zvláště závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. V zemi původu nikoho nemá, neměl by kde bydlet a obává se problémů kvůli odsouzení za distribuci drog. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobci neudělil mezinárodní ochranu dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), přičemž zároveň rozhodl, že doplňkovou ochranu žalobci nelze udělit pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu.

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) zamítl. Námitky ohledně obav žalobce z návratu do vlasti neshledal důvodnými. K uplatnění vylučující klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu krajský soud uvedl, že pojem vážný zločin ve smyslu tohoto ustanovení musí být vykládán v souladu s významem, jaký je mu ve vztahu k mezinárodní ochraně připisován v režimu Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženevská úmluva, vyhlášená pod č. 208/1993 Sb.), a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Krom kvalifikace činu z hlediska trestního práva je třeba, aby správní orgány posoudily závažnost činu

(zločinu) ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, at' již nastaly před předmětným činem nebo po něm (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28).

[3] Této povinnosti dle krajského soudu žalovaný dostal. V napadeném rozhodnutí vycházel ze skutečnosti, že žalobce byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 4 let za zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (krajský soud upozornil, že žalobce byl shledán vinným dokonce z celkem 4 trestných činů). Žalovaný zohlednil, že se jednalo o úmyslný zvláště závažný zločin a žalobce jej spáchal ve značném rozsahu, neboť distribuoval drogu pervitin (tj. tvrdou drogu) po více než 4 roky, jednalo se o nejméně 124 případů a žalobce tak získal částku nejméně 151.300 Kč. Žalovaný dále odpovídajícím způsobem vyhodnotil, že toto jednání je vysoce společensky nebezpečné a žalobce se na něm ve značném rozsahu aktivně podílel v úmyslu opatřit si tímto způsobem materiální prospěch.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítá, že krajský soud rezignoval na individuální posouzení případu a pouze přepsal části napadeného rozhodnutí. Zejména nezohlednil (což neučinil ani žalovaný), že odsuzující rozsudek ze dne 25. 3. 2013 je již sedm let starý, stěžovatel byl již dne 27. 3. 2015 podmíněně propuštěn a od té doby nespáchal žádný jiný trestný čin a žije řádným životem. Lze tedy mít za to, že se stěžovatel osvědčil, resp. jeho odsouzení bude následně zhlazeno. Závažnost činu nelze považovat za jediné kritérium. To ostatně uvádí i Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28, kde poukazuje na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 9. listopadu 2010 ve spojených věcech C-57/09 a C-101/09, Spolková republika Německo proti B a D. V něm Soudní dvůr mimo jiné dospěl k závěru, že okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, jsou povaha a závažnost činu a výše uloženého trestu, míra účasti na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že žadatel již trest odnětí svobody vykonal. Jelikož krajský soud se vůbec nezabýval otázkou, kdy ke spáchání daného trestného činu došlo a zda již byl trest vykonán, je napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[5] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dosud zcela nevyložil, jaké individuální okolnosti žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří se dopustili závažného zločinu, mohou být při posuzování žádosti klíčové. Podle stěžovatele je takovou klíčovou okolností právě vykonání trestu, doba od jeho vykonání, či osvědčení se v rámci nepodmíněného (pozn. NSS: patrně myšleno podmíněného) výkonu trestu. Stěžovatel má proto za to, že kasační stížnost není nepřijatelná.

[6] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud při posouzení věci vycházel ze spisu žalovaného, který hodnotil politické prostředí ve Vietnamu již počátkem roku 2018. Tím ovšem porušil čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že krajský soud nerezignoval na vlastní posouzení žaloby pouze proto, že dal za pravdu žalovanému a odkázal na jeho argumentaci. Trvá na tom, že stěžovatel se dopustil vážného trestného činu, žalovaný správně aplikoval § 15a zákona o azylu, a relativizovat výrobu a distribuci tvrdých drog není na místě. Informace o zemi původu

shromážděné žalovaným byly relevantní a pro soudní přezkum zcela dostatečné. Stěžovatel ani nekonkretizuje, jakými aspekty situace ve Vietnamu se měl krajský soud nad jejich rámec zabývat.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyloučil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O žádný z těchto případů se však ve věci stěžovatele nejedná.

[10] Není pravdou, že by krajský soud pouze přepsal části napadeného rozhodnutí a rezignoval na vlastní posouzení. Krajský soud se naopak výkladem pojmu „vážený zločin“ v souvislosti s aplikací vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu na případ stěžovatele zevrubně zabýval v bodech 27 – 30 napadeného rozsudku. Zhodnotil, že žalovaný krom kvalifikace jednání vnitrostátním právem odkázal na mezinárodní dokumenty, které drogovou kriminalitu obecně kvalifikují (taktéž) jako závažná protiprávní jednání. Posoudil povahu a závažnost spáchaného činu, výši uloženého trestu, míru účasti stěžovatele na trestné činnosti (četnost případů), úmysl, i prospěch, který stěžovatel skutečně získal, stejně jako míru škodlivosti konkrétní psychotropní látky (pervitinu).

[11] Toto posouzení přitom odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu (zejména opakovaně zmiňovaný rozsudek ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28). V něm kasační soud krom jiného uvedl, že okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, jsou v jím souzené věci povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal. Nejvyšší správní soud dále výslovně upozornil, že „podle výše citovaného rozsudku Soudního dvora ve věci *Spolková republika Německo proti B. a D. skutečnost, zda cizinec je či není aktuální hrozbou pro bezpečnost ve státě, v němž žádá o mezinárodní ochranu, není pro aplikaci vylučovací klauzule zahrnující spáchání vážného zločinu relevantní (odstavce 104 a 105 odůvodnění). Nejvyšší správní soud považuje také za potřebné postavit na jisto, že uvedená kritéria reflektují specifické okolnosti projednávaného případu a jejich účelem není stát se obecným a závažným návodem pro žalovaného“.*

[12] Není ani pravdou, že by Nejvyšší správní soud dosud nevyložil, jaké okolnosti mohou být významné pro aplikaci vylučující klauzule. Kasační soud se v citovaném rozsudku interpretací pojmu „vážený zločin“ a vodítky pro použití § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu zevrubně zabýval, krajský soud jeho závěry reprodukoval, přičemž hodnocení jednotlivého případu bude zpravidla záviset na souhrnu všech konkrétních relevantních okolností.

[13] Pokud stěžovatel namítá, že klíčovou okolností je vykonání trestu, doba od jeho vykonání, či osvědčení se v rámci podmíněného výkonu trestu (soud zde jen na okraj poznamenává, že z podkladů ve správním spise vyplývá, že zkušební doba po podmíněném propuštění stěžovatele uplynula nejdříve v březnu 2020, v době vydání napadeného rozhodnutí ani napadeného rozsudku tudíž nemohl soud rozhodnout, že se stěžovatel osvědčil, srov. § 91 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku), stěžovatel v žalobě nenamítal, že § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu není možné použít v případech, kdy byl trest vykonán, nebo kdy byl žadatel podmíněně propuštěn. Jedná se tudíž o námitku nepřipustnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Ze stejného důvodu se otázkou, kdy ke spáchání trestného činu došlo a zda již byl trest vykonán, nezabýval ani krajský soud. Ten naopak adekvátně reagoval na obecnou žalobní námitku, že žalovaný ve vztahu k pojmu „vážený zločin“ staví „*pojmosloví do jiné pozice*“ než judikatura správních soudů. Napadený rozsudek proto není v této části nepřezkoumatelný.

[14] Z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice plyne, že krajský soud při svém rozhodování vychází ze skutkového i právního stavu, který tu je ke dni jeho rozhodování. Může proto jít o stav jiný, než který byl rozhodný pro žalovaného při vydání napadeného rozhodnutí. Jedná se ovšem o úpravu, která má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů, nikoliv o nástroj roztržštění vylíčení skutkového příběhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 - 32). Rozhodnutí soudu není v rozporu s čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, pokud soud vychází z relevantních a aktuálních informací o zemi původu shromážděných správním orgánem a zároveň se stav v zemi původu nijak zásadně nezměnil od situace v době vydání napadeného rozhodnutí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2019, č. j. 2 Azs 189/2019 - 37). Námitka stěžovatele je zcela obecná a na žádnou konkrétní změnu skutkového stavu po vydání napadeného rozhodnutí stěžovatel nepoukazuje ani v žalobě, ani v kasační stížnosti.

[15] Napadený rozsudek tedy splňuje požadavky judikatury Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, nebo ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91), judikatura Nejvyššího správního soudu nabízí dostatečnou odpověď na vznesené námitky a krajský soud se nedopustil hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost proto svým významem nepřesahuje podstatně zájmy stěžovatele a soud ji odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu